

Затверджено
на засіданні кафедри
«Залізничні станції та вузли»
прот. № 1 від 28.08.2025 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

Митні правила та відповідальність за їх порушення

I семестр 2025-2026 навчального року

освітній рівень - другий (магістр)

галузь знань J Транспорт та послуги

спеціальність J7 Залізничний транспорт

освітня програма: - організація перевезень і управління на транспорті (ОПУТ)
- митний контроль на транспорті (залізничний транспорт) (МКТ)
- організація міжнародних перевезень (ОМП)
- транспортні системи та логістика (ТСЛ)

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

1. Команда викладачів:

Лектор:

Берестов Ігор В'ячеславович (кандидат технічних наук, доцент)

Контакти: +38 (057) 730-10-42, e-mail: berestov@kart.edu.ua, iv_zsu@i.ua

Керівник практичних занять:

Берестов Ігор В'ячеславович (кандидат технічних наук, доцент)

Контакти: +38 (057) 730-10-42, e-mail: berestov@kart.edu.ua, iv_zsu@i.ua

Години прийому та консультації: кожен понеділок з 12.00-13.00

Розміщення кафедри: Місто Харків, майдан Фейєрбаха, 7, 1 корпус, 3 поверх, 304 аудиторія.

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

Цілі та завдання навчальної дисципліни

Міжнародне вантажне та пасажирське залізничні сполучення в умовах укріплення та поширення міжнародних зв'язків України з державами ЄС набувають особливого державного значення та супроводжуються виконанням митних процедур, дій прикордонних та інших контролюючих органів. Існування залізничного транспорту та управління міжнародними перевезеннями вимагає знання основ митної справи, а саме порядку та умов переміщення вантажів та пасажирів через митний кордон України, здійснення митного контролю та митного оформлення, справляння митних платежів, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил та т.і.

Саме володіння знаннями щодо митних правил при організації та перевезеннях у міжнародному залізничному сполученні є основою чіткої та безперебійної роботи залізничного транспорту, міжнародних пунктів пропуску та успішної зовнішньоекономічної діяльності будь-яких підприємств та організацій.

Вивчаючи цей курс, студенти зрозуміють сутність митних правил при переміщенні вантажів, транспортних засобів та пасажирів через митний кордон та на митній території України; відповідальність за можливе порушення митних правил; види адміністративних стягнень та порядок їх застосування; підстави, порядок порушення, завдання та зміст провадження у справах про порушення митних правил; порядок проведення та складові процесуальних дій у справі про порушення митних правил.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

- 1. Ціннісно-смыслову компетентність** (формування та розширення світогляду студента в області використання митного законодавства при організації вантажних та пасажирських перевезень в міжнародному залізничному сполученні із дотриманням митних правил);
- 2. Загальнокультурну компетентність** (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей, що склалися в Україні та за її межами в області історичного розвитку митних відносин разом із адміністративним правовим законодавством та, в цьому контексті, і управління вантажними перевезеннями на залізничному транспорті);
- 3. Навчально-пізнавальну компетентність** (формування у студента зацікавленості про стан та перспективи розвитку митної справи на транспорті, транспортних технологій і спільних з митним органами технологічних процесів на транспорті; дотриманням митних правил із запобіганням їх порушення та відповідальністю, формування креативної складової компетентності; оволодіння основами комп'ютерного моделювання; формування зацікавленості студента до аналізу та дослідження окремих ситуацій та процесів взаємодії підприємств та організацій різної форми власності при міжнародних вантажних перевезеннях);
- 4. Інформаційну компетентність** (формування вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області дотримання митних правил та здійснення митних процедур на транспорті та управління вантажними перевезеннями в умовах використання сучасних інформаційних технологій);
- 5. Комунікативну компетентність** (формування у студента навичок роботи в групі шляхом застосування у спілкуванні знання мови та професійних питань, індивідуального підходу до вирішення та аналізу окремих питань групових проєктів в області вантажних міжнародних залізничних перевезень з дотриманням митних правил та виконанням митних процедур);
- 6. Компетентність особистісного самовдосконалення** (елементи духовного й інтелектуального саморозвитку; підтримка постійної жаги до самовдосконалення

та самопізнання, шляхом формування умінь і навичок досягнення бажаного рівня професійних знань та цілеспрямованості в їх застосуванні, їх самооцінки; постійний пошук нетрадиційних підходів до проблеми, пов'язаної із взаємодією транспортних організацій та митних органів в умовах дотримання митних правил).

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо вас цікавить застосування митного законодавства на транспорті при оформленні документів на перевезення вантажів, товарів, рухомого складу і пасажирів у міжнародному залізничному сполученні, питання їх митного оформлення та митного контролю, діючих на митній території України митних правил та відповідальності за можливе їх порушення - вам потрібно саме це!

Цей курс надає навички щодо застосування діючих митних правил при організації, митному оформленні та митному контролі перевезення вантажів у міжнародному залізничному сполученні.

Від здобувачів очікується: базове розуміння основ експлуатаційної, вантажної та комерційної роботи залізничного та інших видів транспорту; основ діючого на митній території держави митного законодавства; характеристик транспортних засобів та умов їх використання; діючих інформаційних систем управління та планування на залізничному транспорті; основ взаємодії різних видів транспорту; призначення міжнародних логістичних систем.

Зміст курсу, який вивчається з вересня по грудень, присвячено:

- загальним положенням щодо порушень митних правил та відповідальності за них;
- видам та порядку застосування адміністративних стягнень за порушення митних правил;
- складу та особливостям діючих митних правил;
- порядку провадження у справах про порушення митних правил;
- розгляду процесуальних дій та порядку їх проведення у справах про порушення митних правил;
- порядку, підставам та строкам оскарження постанов у справах про порушення митних правил.

Курс складається з однієї лекції і одного практичного заняття на два тижня та супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та індивідуальними завданнями за темами занять. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні питання протягом обговорень в аудиторії.

Команда викладачів готова надати будь-яку допомогу по електронній пошті і особисто у зазначений час консультації з курсу навчальної дисципліни, з питань виконання індивідуальних завдань та питань змістовних модулів.

Курс складається з двох змістовних модулів:

- Змістовий модуль 1. Порушення митних правил та відповідальність за них.
- Змістовий модуль 2. Проведення у справах про порушення митних правил.

Опис навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЄКТС – 6;
- загальна кількість годин – 180;
- термін викладання – семестр.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма
Кількість кредитів – 6	Галузь знань J Транспорт та послуги	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність J7 Залізничний транспорт	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних – 2</i> <i>самостійної роботи студента – 8</i>	Другий рівень вищої освіти: (магістр)	15 год.	6 год.
		Практичні	
		15 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		120 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		30 год.	-
Вид контролю: залік			

АНОТАЦІЯ ПРОГРАМИ ТА ОСНОВНІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. **Порушення митних правил та відповідальність за них.**

Тема 1. Загальні положення щодо порушень митних правил та відповідальності за них.

Тема 2. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення.

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. **Провадження у справах про порушення митних правил.**

Тема 3. Порядок провадження у справах про порушення митних правил.

Тема 4. Адміністративне затримання.

Тема 5. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення.

Тема 6. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил.

Тема 7. Виконання постанов митних органів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил.

План лекцій, практичних і лабораторних занять

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних (ПР) та лабораторних занять (ЛР)
	2	Лекція 1. Тема 1. Загальні положення щодо порушень митних правил та відповідальності за них.	2	ПР-1 Визначення поняття «Порушення митних правил». Суб'єкти адміністративної відповідальності. Особливості відповідальності за деякі види порушень митних правил. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил. Основні та додаткові адміністративні стягнення. Поняття попередження, штрафу, конфіскації. Строки накладання адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил
	2	Лекція №2. Тема 2. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення.	2	ПР-2 Порушення режиму зони митного контролю. Неправомірні операції з товарами, митне оформлення яких не закінчено. Недоставляння товарів до митниці призначення. Порушення порядку проходження митного контролю в зонах спрощеного митного контролю. Недекларування товарів. Пересилання через митний кордон заборонених товарів.
	2	Лекція №3. Тема 2. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення.	2	ПР-3 Перешкоджання посадовій особі митного органу в доступі до товарів. Неподання митному органу звітності щодо товарів, які перебувають під митним контролем. Порушення прав інтелектуальної власності при переміщенні товарів через митний кордон. Порушення режиму вільної митної зони. Порушення порядку зберігання товарів на митних складах.
	2	Лекція №4. Тема 2. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення. Тема 3. Порядок провадження у справах про порушення митних правил (СППМП).	2	ПР-4 Перевищення строку тимчасового ввезення/вивезення товарів. Переміщення товарів поза митним контролем. Приховування товарів від митного контролю. Завдання, зміст, правове забезпечення та підстави провадження у справі про порушення митних правил. Складання та зміст протоколів про порушення митних правил. Докази у справі про порушення митних правил.
Модульний контроль знань				
	2	Лекція №5. Тема 3. Порядок провадження у справах про порушення митних правил. Тема 4. Адміністративне затримання	2	ПР-5 Права та обов'язки осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил. Поняття, права та обов'язки захисника, представника митного органу, експерта, перекладача, свідка, понятих у справі про порушення митних правил. Мета і порядок застосування адміністративного затримання у СППМП.
	2	Лекція №6. Тема 5. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення.	2	ПР-6 Мета та складові проведення процесуальних дій. Порядок здійснення опитування осіб. Витребування документів у СППМП. Тимчасове вилучення товарів, транспортних засобів і документів. Проведення митних обстежень. Експертиза товарів. Витрати у СППМП. Місце та строк розгляду СППМП. Види постанов у СППМП.

	2	Лекція №7. Тема 6. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил.	2	ПР-7 Оскарження тимчасового вилучення товарів та транспортних засобів. Порядок оскарження постанов у СпПМП. Перевірка законності та обґрунтованості постанови у СпПМП. Підстави для скасування або зміни постанови.
	2	Лекція №8. Тема 7. Виконання постанов митних органів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил.	2	ПР-8 Строки розгляду та наслідки подання скарги на постанову у СпПМП. Порядок виконання постанови у СпПМП.
Модульний контроль знань				
Залік з дисципліни				

Інформаційне забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Основна література до всіх тем:

- 1 Митна справа [Текст]: Підручник. / Кузьмін О.Є та ін. - Львів: Львівська політехніка, 2021. - 240с.
- 2 Експертиза та митне оформлення [Текст]: Навч. посіб. / За заг.ред. А.А. Мазаракі. - К.: КНТЕУ, 2018. - 368с.
- 3 Митний контроль та експертиза товарів [Текст]: Навч. посіб. / Тіхосова Г.А., Вербицький О.М., Калінський Є.О. - К.: ОЛДІ+, 2019. - 312с.
- 4 Ємченко І.В., Закусілов А.П. Методи і технічні засоби митного контролю [Текст]: Підручник. - К: Центр навчальної літератури, 2007. - 432с.
- 5 Науково-практичний коментар Митного кодексу України. – К.: Видавничий дім «Професіонал», 2022. – 664 с.

Додаткова література до всіх тем:

1. Митний кодекс України. - К.: Алерта. - 2025. - 502с.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. – К.: Алерта – 2024. – 352с.
3. Митні правила при переміщенні вантажів через митний кордон: навчальний посібник /О.М.Огар, І.В.Берестов, А.В.Колісник, О.С.Пестременко-Скрипка. – Харків: УкрДУЗТ, 2024. - 113с.
4. Забезпечення виконання митних правил при організації міжнародного вантажного перевезення: робочий зошит / укладачі: І. В. Берестов, О. С. Пестременко-Скрипка, А. В. Колісник; кафедра залізничних станцій та вузлів. - Харків: УкрДУЗТ, 2024. - 42 с.
5. Митне оформлення вантажних перевезень: навч. Посібник /І.В.Берестов, О.С.Пестременко-Скрипка, А.В.Колісник, Т.Т.Берестова.- Харків : УкрДУЗТ, 2023. 122 с.
6. Порядок взаємодії митниць і залізниць України при переміщенні через митний кордон товарів та інших предметів у вантажних поїздах. - Укрзалізниця. - 2008

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. <http://metod.kart.edu.ua/>
2. <http://www.uz.gov.ua>
3. <http://www.sfs.gov.ua/>
4. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
5. <http://cmpt.com.ua/helpful-information/rules-of-entry-to-ukraine/procedure-customs-control-tourists-who-follow-in-ukraine-cars-buses>
6. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1157-08#Text>
7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

Вимоги викладача

Викладачі:

Берестов Ігор В'ячеславович (<http://kart.edu.ua/pro-kaf-zsv-ua/kolectuv-kafedru-zsv-ua/berestov-iv-ua>) – лектор УкрДУЗТ з дисциплін: митні правила та відповідальності за їх порушення, організація митного контролю на залізничному транспорті, основи митної справи на транспорті, митне оформлення вантажних перевезень, митні режими та митні платежі у міжнародних перевезеннях, митні процедури в транспортних технологіях, декларування та митні платежі, товаросупровідна документація міжнародних перевезень, залізничні станції та вузли. Отримав ступінь к.т.н. за спеціальністю 05.22.08 експлуатація залізниць (включаючи системи сигналізації, централізації та блокування) у Ленінградському інституті інженерів залізничного транспорту ім. акад. В. М. Образцова у 1988 році. Напрямки наукової діяльності: енергозберігаючі технології роботи та енергоефективне обладнання сортувальних пристроїв.

Вивчення навчальної дисципліни «Митні правила та відповідальність за їх порушення» потребує:

- виконання завдань згідно з навчальним планом (індивідуальні завдання, самостійна робота тощо);
- підготовки до практичних занять;
- роботи з інформаційними джерелами.

Підготовка до практичних занять робіт передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення методичного матеріалу.

Рішення індивідуальних завдань повинно як за формою, так і за змістом відповідати вимогам (мати всі необхідні складові), що висувуються до вирішення відповідного завдання, свідчити про його самостійність (демонструвати ознаки самостійності виконання студентом такої роботи), відсутність ознак повторюваності та плагіату.

На практичних заняттях присутність студента є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені без поважних причин заняття мають бути відпрацьовані. Це ж стосується й студентів, які не виконали завдання або показали відсутність знань з основних питань теми. Студент повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Відвідування студентами лекцій та практичних занять є обов'язковим. Пропущені лекції та практичні заняття не відпрацьовуються.

Студент має право оформити письмово бажання самостійного вивчення курсу дисципліни без відвідування лекцій та практичних занять за згодою лектора та керівника практичних занять та наданням відповідного розпорядження по факультету, підписаного деканом факультету.

Активність на практичних заняттях оцінюється (% від суми балів за активність):

- ступенем залученості (участь в обговореннях питань за тематикою занять) (30 %);
- ступенем та кількістю вірних відповідей (40 %);
- виконанням індивідуальних завдань за тематикою заняття (30 %).

Контрольні заходи результатів навчання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), оцінювання виконання індивідуальної роботи, підсумкове тестування, залік. При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання, принцип

формування якої наведено у таблицях. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за різними видами навчального навантаження, що наведено у таблиці.

Отримана сума балів доводиться до відома студентів перед проведенням модульного контролю. Студентам які набрали від 60 до 100 балів і згідно з цією сумою, відповідна оцінка модуля проставляється до заліково-екзаменаційної відомості.

Оцінка заліку визначається, як середньоарифметична оцінок двох модулів.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система

дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>.